

ROZHOVOR

Ice Pigging v praxi

Jiří Hruška

Ice Pigging je unikátní metodou čištění potrubí (blíže viz článek na předchozích stránkách). U nás zatím tato technologie není příliš známa, a tak vyvolává i řadu konkrétních, ryze praktických otázek. O jejich stručné zodpovězení a sdělení zkušeností z testu metody v Ostravě jsme požádali vodohospodářku Ostravských vodáren a kanalizací a. s., Ing. Lucii Fochtovou.

Z jakého důvodu se přidává k ledové tříšti i sůl?

Základním účinkem soli je, že led nezamrzá a zůstává stále sypký. S pomocí soli je dosaženo specifické konzistence ledové tříště tak, aby měla a udržela si v průběhu čištění abrazivní vlastnosti. Zároveň lze vyrobit tříšť potřebné zrnitosti a drsnosti s ohledem na materiál a stav čištěného potrubí. Sůl také pomáhá snížit a déle udržet teplotu ledové tříště.

Jakým způsobem se sůl používá? Jak se dávkuje?

Jedná se o potravinářskou sůl, která se do směsi přidává v množství odpovídajícímu předem určenému poměru. Podíl soli se pohybuje mezi 3–5 % podle stavu konkrétního čištěného úseku potrubí (materiál, stáří, druh a míra znečištění). Sůl se při výrobě tříště přidává do média ve chvíli, kdy se již tvoří ledové hrudky, ty jsou v dalším kroku drceny na jemnou kaši.

Kolik tříště je potřeba na 1 m potrubí různých profilů?

Objem ledové tříště je obvykle 15–25 % vnitřního objemu čištěného úseku v závislosti na typu a stáří potrubí a druhu a míře vnitřního znečištění. K dispozici je objem max. 10 m³ ledové tříště. U malých průměrů (do cca 150 mm) je tak možné vyčistit až 6 km za den, běžně dosahovaný výkon je 1–2 km za den. V našich podmínkách jsme čistili průměrně 2,5 km potrubí, převážně DN 100–150.

Jaké vlastnosti musí ledová tříšť mít?

Tříšť musí mít ideální tekutost, tak aby ji bylo možno přečerpávat a dále aby prošla přes tvarovky, změny směru i dimenzí. Současně musí mít vhodný charakter ledových krystalků, aby byly dokonale odstraněny sedimenty (problém tvrdých inkrustů

tato technologie neřeší). Dále musí být schopna v sobě udržet a transportovat těžké sedimenty i při nízké rychlosti a nesmí poškozovat stěny potrubí. Zajištění těchto vlastností je dosaženo výrobou optimálních ledových krystalků právě díky přidání potřebného podílu soli.

Jak dlouho trvá příprava ledové tříště?

Deset tun se připravuje cca 24 hodin v mobilní stacionární jednotce, která tříšť namrazí a rozmělní ledové krystalky na ideální zrnitost. Odtud je pak hotová tříšť přečerpána do cisterny, která zajišťuje dopravu a aplikaci přímo na místě.

Jak je tato metoda ve světě rozšířena?

Podle informací dodavatele byla technologie použita víceméně po celém světě – USA, Austrálii, Chile, Japonsku, v zemích Evropy a asi nejčastěji ve Velké Británii, kde dokonce pro přípravu ledové tříště existuje centrální výroba. Z té je tříšť na kamionech s cisternami přepravována na místa aplikace technologie. Metoda je využívána i v jiných odvětvích než je vodárenství a její potenciál se uplatňuje v potravinářství, chemickém, ropném a farmaceutickém průmyslu, v zemědělství, zdravotnictví i v jaderné energetice.

Lucie Fochtová

Jaké spatřujete ze své zkušenosti největší výhody a nevýhody této metody?

Výhod je celá řada: účinnost odstraňování sedimentů, rychlost, bezvýkopová technologie, minimální ovlivnění zákazníků, zdravotní nezávadnost, nehrozí ucpání potrubí.

Mezi nevýhody patří omezené použití pro potrubí malého průměru (DN 80) s velmi pokročilou inkrustací.

Je technologie Ice Pigging šetrná k potrubí? Dají se uvést charakteristiky úseků, pro něž je aplikace technologie nevhodná, nebo problematická?

Metoda nijak potrubí nepoškozuje. Je použitelná pro všechny trubní materiály, je však doporučeno nepoužívat ji u řadů s bitumenovou vystýlkou. Nevhodná je také pro stará kovová potrubí menších průměrů (DN 80–DN 100) s pokročilou inkrustací, která způsobí takovou hydraulickou ztrátu, že ledovou tříšť nelze protlačit. Zvyšování tlaku nad běžnou provozní hodnotu je nežádoucí.

Jaká je efektivita čištění? Můžete srovnat výsledky čištění potrubí ledovou tříští s běžným čištěním?

Podle údajů dodavatele je čištěním průměrně odstraňováno až 1 000× více sedimentů, než běžným proplachem (posuzováno jako celková hmotnost sušiny odstraněné z potrubí). Běžně je dosahováno výsledku 20–35 kg sedimentu na 1 km potrubí, ale v ČR byl podle informace dodavatele i konkrétní úsek DN 300 s 182 kg odstraněného sedimentu.

Jaké jsou specifické požadavky pro využití metody?

Je nutno zajistit minimální tlak a průtok vody. Toto je individuálně řešeno s dodavatelem a je možno využít např. tlaku samotné cisterny a cisterny pro náhradní zásobování vodou. Dále je nutno připravit zázemí pro umístění technologie pro výrobu tříště.

Vyplatí se nasazení technologie Ice Pigging po ekonomické stránce?

Celková cena konkrétního projektu (konkrétního úseku) závisí na více faktorech a je na individuálním posouzení všech souvisejících faktorů (doba odstávky, míra znečištění, typ potrubí atd.), zda se konkrétní aplikace vyplatí.

Jaké jsou Vaše doporučení pro ostatní společnosti, které by se chtěly inspirovat vašim příkladem?

Úspěch čištění je závislý na dokonalé přípravě a znalosti konkrétní lokality. Zejména musí být funkční armatury, které budou sloužit k ovládní přítoku do čištěného úseku a oddělovací úsek od okolní sítě. Trasy je nutno volit i s ohledem na zajištění bezpečného příjezdu rozměrného a těžkého kamionu. Pak je samotné provedení čištění neuvěřitelně jednoduché a rychlé.

Mgr. Jiří Hruška
e-mail: hruska@sovak.cz